

มติ ๑.๔ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายการเจรจาการค้าเสรี

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่หนึ่ง

ได้พิจารณารายงานเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายการเจรจาการค้าเสรี

ห่วงใย ในความไม่ชัดเจนและไม่โปร่งใสและขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลถึงสุขภาพของประชาชน รวมทั้งกระบวนการศึกษาวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมและคาดการณ์ผลกระทบจากข้อตกลงการค้าเสรียิ่งขาดความเป็นอิสระและไม่รอบด้าน

กังวล ถึงผลกระทบจากการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีต่อระบบ เกษตรกรรม วิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบบริการสาธารณสุข ระบบการจ้างงาน นโยบายสุขภาพ ปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ และการเข้าถึงยาจำเป็นสำหรับประชาชนไทย

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติดำเนินการ

๑.๑ จัดตั้งกลไกคณะกรรมการศึกษาและติดตามการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบทั้งด้านบวกและลบต่อสุขภาพและนโยบายสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการศึกษาและติดตามการเจรจาการค้าระหว่างประเทศและตรวจสอบผลกระทบทั้งด้านบวกและลบที่เกิดจากความตกลงที่มีผลบังคับใช้ไปแล้ว สำหรับนำไปสู่การเสนอแนะเพื่อพัฒนา ปรับปรุงและเยียวยา ทั้งนี้ให้กลไกนี้มีอิสระจากกลไกที่ทำหน้าที่ในการเจรจาการค้า

๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรค ๕ โดยให้มีกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นและนำข้อเสนอของภาคประชาสังคมไปพิจารณา

๒. ขอให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรวิชาการ องค์กรวิชาชีพ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในทุกภาคส่วนทุกระดับ และภาคีสมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ดำเนินการ

๒.๑ เข้าร่วมอย่างแข็งขันในการร่างกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรค ๕ โดยมุ่งเน้นให้เกิดกลไกที่จะรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม และผลักดันให้หน่วยงานของรัฐนำร่างการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐบาลมารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในวงกว้างอย่างเร่งด่วนที่สุด

๒.๒ สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการศึกษาและติดตามฯ ที่คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติได้จัดตั้งขึ้นตามมติข้อ ๑.๑

๒.๓ สนับสนุนให้มีผู้แทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยการเสนอชื่อจากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้สังเกตการณ์ ติดตาม และรายงานผลการเจรจา

๒.๔ สนับสนุนให้มีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูล การเจรจาการค้าเสรี ตั้งแต่การกำหนดกรอบเจรจา ผลการเจรจา จนถึงขั้นตอนการให้สัตยาบัน เพื่อผลการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนจะเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

๓. ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเจรจาการค้าโดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งคณะ แพทยศาสตร์ สถาบันการศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ ที่มีความเกี่ยวข้อง ดำเนินการ

๓.๑ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน อย่างน้อย ๒ ครั้ง คือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อจัดทำกรอบการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อศึกษาผลกระทบ ก่อนการพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยรัฐสภาก่อนรัฐบาลให้สัตยาบัน หรือก่อนหน้าความตกลงจะมีผลผูกพัน ทั้งนี้โดยมอบหมายให้องค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการศึกษาและติดตามฯ ภายใต้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ตามข้อ ๑.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น เป็นผู้จัดรับฟังความคิดเห็น และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนและข้อมูลผลกระทบต่อประเทศและประชาชนเผยแพร่ต่อสาธารณะก่อนให้ความเห็นชอบการจัดทำ หนังสือสัญญา

๓.๒ กำหนดหลักการและมาตรการป้องกัน หลีกเลี่ยง และรองรับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ จากการบังคับใช้ข้อตกลงที่ระบุนกรอบเวลาและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เสนอต่อรัฐสภาทั้งก่อนเริ่มการเจรจาและก่อน การลงนาม โดยให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะผลกระทบด้านลบได้เข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

๔. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติติดตามผลการดำเนินการตามมตินี้ และรายงานต่อสมัชชา สุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓